

Vendim nr. 3 datë 10.01.2024

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Elsa Toska,	Kryesuese
Illir Toska,	Anëtar
Genti Ibrahim,imi,	Anëtar

në datën 10.01.2024 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 3 (O) 2023 të Regjistrimit Themeltar, që u përket:

- KËRKUES:** **OLIVER USHINA**, i përfaqësuar nga avokate Rovena Gashi, me prokurë të përgjithshme.
SHOQËRIA “USHINA” SH.P.K., e përfaqësuar nga avokate Rovena Gashi, me prokurë të përgjithshme.
- OBJEKTI:** **Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-552, datë 30.03.2023 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.**
Dërgimi i çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.
- BAZA LIGJORE:** **Nenet 3, 4, 5, 15, 17, 33, 42, 43, 116, pika 1, 121, pika 1, shkronja “b”, 122, 124, 131, pika 1, shkronja “f”, 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); nenet 27, 71, 71/a, 71/b dhe 76 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).**

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjo i relatorin e çështjes Elsa Toska, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Shtetasi Oliver Ushina është ortak i vetëm i shoqërisë “Ushina” sh.p.k., e cila, sipas të dhënave të Qendrës Kombëtare të Biznesit, ka në objekt të aktivitetit të saj, ndër të tjera, edhe veprimtarinë ndërtuese. Në datën 13.06.2013, gjatë kohës që nga shoqëria “Ushina” sh.p.k. po kryeshin punime për ndërtimin e një pallati në qytetin e Durrësit, nga makina e betonierës që po përdorej për këtë qëllim është shkëputur beton nga lartësia, duke rënë mbi banesën e shtetasit P.N., së cilës i janë dëmtuar një pjesë e çatisë me tjegulla dhe tavani i dhomës së pritjes. Në datën 17.06.2013 Komisariati i Policisë Durrës e ka referuar ngjarjen në Prokurorinë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Durrës (*prokuroria*), e cila, pas kryerjes së verifikimeve dhe vlerësimit të dëmtimeve të shkaktuara, ka vendosur mosfillimin e procedimit penal, me arsyetimin se dëmtimi i banesës ishte shkaktuar nga pakujdesia e punonjësve të shoqërisë ndërtuese, si dhe se mungonte pasoja e rëndë materiale, si kusht i domosdoshëm dhe thelbësor për ekzistencën e veprës penale.

2. Vendimi i prokurorisë për mosfillimin e procedimit penal është kundërshtuar gjyqësisht nga shtetasi P.N. Me vendimin nr. 293, datë 14.10.2013, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Durrës ka vendosur rrëzimin e ankimit të tij. Në vijim, ky shtetas ka ushtruar ankim ndaj vendimit të gjykatës së rrethit, për të cilin Gjykata e Apelit Durrës, me vendimin nr. 870/45, datë 20.04.2015, ka vendosur prishjen e vendimit të prokurorisë për mosfillimin e procedimit penal, duke urdhëruar vazhdimin e hetimeve.

3. Në zbatim të vendimit të gjykatës së apelit, prokuroria ka regjistruar procedimin penal nr. 764/2015 për veprën penale “Shkatërrimi i pronës nga pakujdesia”, të parashikuar nga neni 161 i Kodit Penal (*KP*) dhe, pas kryerjes së veprime të tjera hetimore, ka disponuar me vendim për dërgimin për gjykim të çështjes penale, duke akuzuar kërkuar Oliver Ushina dhe shtetasin Q. K. për kryerjen e veprës penale.

4. Me vendimin e datës 02.06.2016, drejtori i drejtorisë së task forcës në Prokurorinë e Përgjithshme, në cilësinë e prokurorit më të lartë, ka vendosur shfuqizimin e vendimit të prokurorisë për dërgimin e çështjes në gjyq, duke urdhëruar kryerjen e veprimeve të tjera hetimore.

Pas kryerjes së veprimeve hetimore shtesë, prokurori i çështjes ka disponuar sërish për dërgimin në gjyq të çështjes penale nr. 764/2015 në ngarkim të kërkuesit Oliver Ushina dhe shtetasit Q. K.

5. Pas ushtrimit të kontrollit ndaj fashikullit të procedimit penal, në datën 12.07.2016 drejtuesi i prokurorisë, në cilësinë e prokurorit më të lartë në shkallën e hierarkisë, ka vendosur shfuqizimin e vendimeve të marra deri në atë moment nga ana e prokurorit të çështjes, me arsyetimin se vendimmarrja e tij ishte rrjedhojë e një hetimi jo të plotë dhe i një analize të paargumentuar dhe të paarsyetuar drejt, pasi nuk ishte kryer ekspertim me një grup tjetër ekspertësh për të përcaktuar natyrën e dëmtimeve, shkaqet e tyre, mënyrën se si kishin evoluuar ato në kohë etj., vendimi i tij për kryerje ekspertimi shtesë nuk u ishte njoftuar të pandehurve, në dosje nuk ishin administruar vendimet e gjykatës së shkallës së parë dhe të gjykatës së apelit që kishin trajtuar ligjshmërinë e pushimit të çështjes penale nr. 1512/2012, e cila kishte të bënte me një tjetër kallëzim penal të shtetasit P.N., sipas të cilit, bazuar në marrëdhënien juridiko-civile mes pronares së pasurisë kufitare me pronën e tij dhe tjetër shoqërie për ndërtimin e një objekti shumëkatësh, ishin kryer veprat penale “Ndërtimi i paligjshëm” dhe “Shpërdorimi i detyrës”, të parashikuara përkatësisht nga nenet 199/a dhe 248 të KP-së etj.

6. Pas verifikimeve të kryera dhe administrimit të vendimeve që i përkasin procedimit penal nr. 1512/2012, si dhe të vendimeve të tjera në lidhje me këtë procedim, në datën 13.01.2017 prokuroria ka vendosur pushimin e hetimeve të procedimit penal nr. 764/2015. Ky vendim i prokurorisë është kundërshtuar gjyqësisht nga shtetasi P.N., i cili ka kërkuar prishjen e tij dhe kthimin e procedimit për hetime të mëtejshme në atë prokurori.

7. Me vendimin nr. (11-2017-3019) 207, datë 15.06.2017, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Durrës ka vendosur rrëzimin e kërkesës, me arsyetimin se shtetasi P.N. ka kërkuar kryerjen nga prokuroria të të njëjtave veprime procedurale, për të cilat ajo ka vlerësuar se nuk janë të nevojshme për zbardhjen e çështjes, pasi veprimet hetimore ishin kryer konform rregullave procedurale, dëmtimi i shkaktuar në banesën e këtij shtetasi në datën 13.06.2013 ishte hetuar plotësisht, rënia e sasisë së betonit nuk kishte shkaktuar pasojë të rëndë materiale, të tillë që të kualifikohej në nivelin e veprës penale të parashikuar nga neni 161 i KP-së, dëmet e shkaktuara në pronën e tij përbënin elementët e një detyrimi civil dhe, si e tillë, çështja duhej zgjidhur nga gjykata civile. Po sipas gjykatës, edhe nëse do të pranohej se ndodhej përpara veprës penale të parashikuar nga neni 161 i KP-së, gjente aplikim neni 66, shkronja “ç”, i KP-së. Për rrjedhojë, konkluzionet e arritura nga prokuroria ishin të drejta.

8. Kundër vendimit të gjykatës së shkallës së parë, shtetasi P.N. ka paraqitur ankim dhe shtesë të tij në Gjykatën e Apelit Durrës, duke kërkuar pranimin e kërkesës dhe shfuqizimin e vendimit të prokurorisë për pushimin e procedimit penal.

9. Me vendimin nr. 10-2018-430 (65), datë 27.02.2018, Gjykata e Apelit Durrës ka vendosur ndryshimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë, prishjen e vendimit të prokurorisë për pushimin e procedimit penal dhe dërgimin e akteve në atë prokurori për vazhdimin e hetimeve, duke arsyetuar, ndër të tjera, se prokuroria nuk kishte hetuar dhe analizuar përgjegjësitë penale të personave juridikë, sipas ligjit nr. 9754, datë 14.06.2007 “Për përgjegjësinë penale të personave juridikë”, kishte vend për realizimin e veprimeve të mëtejshme hetimore në adresë të administratorëve të shoqërisë “A.B.” sh.p.k., e cila kishte realizuar hedhjen e betonit të lëngshëm në favor të shoqërisë “Ushina” sh.p.k., dhe se, në kushtet kur për vlerësimin real të dëmit të shkaktuar në banesën e shtetasit P.N. do të hetoheshin subjekte të reja (personat juridikë), nevojitej realizimi i një akti të ri ekspertimi me grup ekspertësh të fushës së vlerësimit të pasurive të paluajtshme. Për sa i përket afatit të parashkrimit, gjykata e apelit ka arsyetuar se ndjekja penale nuk ishte parashkruar, pasi nuk kishin kaluar ende 5 vjet nga koha e kryerjes së saj.

10. Në datën 10.04.2018 Oliver Ushina dhe shoqëria “Ushina” sh.p.k. (*kërkuesit*), kanë paraqitur rekurs kundër vendimit të gjykatës së apelit, duke kërkuar prishjen e vendimit të kësaj gjykate dhe lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së rrethit. Po kështu, përmes përfaqësueses së tyre ligjore, në datën 01.03.2023 kërkuesit kanë paraqitur edhe një memorie me shkrim, duke shprehur se u qëndrojnë pretendimeve të parashtruara në rekurs.

11. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-552, datë 30.03.2023, në dhomën e këshillimit, ka vendosur mospranimin e rekursit.

12. Në datën 27.10.2023 kërkuesit i janë drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual, i cili pas plotësimit, sipas parashikimeve të nenit 27 të ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar në datën 09.11.2023.

II

Pretendimet e kërkuesve

13. *Kërkuesit*, në mënyrë të përmblodhur, kanë pretenduar se u është cenuar e drejta për proces të rregullt ligjor, në drejtim të:

13.1. *Së drejtës për ankim efektiv*, si rrjedhojë e vendimmartjes së Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit me argumentin e moslegjitimitit të tyre. Kodi i Procedurës

Penale (*KPP*) ka parashikuar shprehimisht rastet kur Gjykata e Lartë mund të vendosë mospranimin e rekursit dhe mungesa e legjitimit, bazuar në nenin 441, pika 1, shkronja “a”, të *KPP*-së, e përdorur si shkak ligjor në vendimin e kësaj gjykate, nuk përfshihet në këto raste. Sipas neneve 432, 34 dhe 34/a të *KPP*-së dhe vendimeve unifikuese nr. 3/2022 dhe nr. 2/2013 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, të drejtat dhe garancitë procedurale që ligji i njeh të pandehurit zbatohen edhe për personin të cilit i atribuohet vepra penale dhe personin nën hetim, qoftë ky person fizik ose juridik. Kërkuesit kanë qenë në cilësinë e personave nën hetim në procedimin penal nr. 764/2015, për rrjedhojë legjitimoheshin të ushtronin të drejtën e rekursit ndaj vendimit të Gjykatës së Apelit Durrës. Po kështu, vendimi i Gjykatës së Lartë nuk përfshihet në rastet e kufizimeve të lejuara nga Kushtetuta ndaj së drejtës së ankimit.

- 13.2. *Së drejtës për t’u dëgjuar* në lidhje me *parimin e sigurisë juridike*, pasi, ndonëse përmes përfaqësueses ligjore të tyre Gjykata e Lartë ka pasur informacion se vendimi i gjykatës së apelit përmbante nënshkrimin e një gjyqtari, i cili nuk ka qenë anëtar i trupit gjykues të caktuar për shqyrtimin e çështjes, çka në kuptim të nenit 432, pika 1, shkronja “b”, të *KPP*-së përbën shkelje të rëndë procedurale me pasojë pavlefshmërinë absolute të vendimit, ka vendosur mospranimin e rekursit pa marrë në shqyrtim dhe pa analizuar kërkesën e tyre për konstatimin e pavlefshmërisë së vendimit të asaj gjykate. Një shkelje e tillë procedurale, që duhej të ishte marrë në shqyrtim nga Gjykata e Lartë kryesisht, përbënte shkak ligjor për prishjen e vendimit të gjykatës së apelit.

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për legjitimitimin e kërkuesve

14. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të

plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur. Kriteret për pranueshmërinë e kërkesës janë të natyrës kumulative. Pra, mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkuesi të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjykimit kushtetues.

15. Kolegji vëren se kërkuesi Oliver Ushina legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor për të cilin është dhënë vendimi i kundërshtuar, ndërsa në kushtet kur kërkuësja, shoqëria “Ushina” sh.p.k. nuk ka qenë palë në këtë proces, ajo nuk legjitimohet *ratione personae* në ankimin kushtetues individual, sipas objektit.

16. Një kriter tjetër paraprak është *shterimi i mjeteve juridike efektive*, që përcaktohet nga neni 131, pika 1, shkronja “f”, i Kushtetutës, sipas të cilit Gjykata bën gjykimin përfundimtar të ankesave individuale kundër çdo vendimi gjyqësor, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore kushtetuese që pretendohet se janë cenuar. Qëllimi i këtij neni të Kushtetutës është, ndër të tjera, të mundësojë, brenda sistemit gjyqësor të zakonshëm, parandalimin ose riparimin e shkeljeve të pretenduara, përpara se të tilla pretendime të paraqiten në Gjykatë. Në kushtet kur kontrolli kushtetues ka një funksion *subsidiar*, ai mund të kërkohet vetëm për një vendim përfundimtar të çfarëdolloj forme që përmbyll procesin gjyqësor të themelit. Cenimi i së drejtës për proces të rregullt ligjor, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, mund të pretendohet në këtë Gjykatë vetëm pasi të shterohen të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apeliemeve dhe kjo vlen edhe në rastet kur procedurat gjyqësore paraprake çojnë në një rëndim të mëtejshëm ose në tejzgjatjen e cenimit të kësaj të drejte (*shih vendimet nr. 24, datë 27.04.2023; nr. 19, datë 07.07.2022; nr. 14, datë 11.03.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

17. Në rastin në shqyrtim, Kolegji vëren se kërkuesi Oliver Ushina ka kundërshtuar vendimin nr. 00-2023-552, datë 30.03.2023 të Gjykatës së Lartë, që ka vendosur mospranimin e rekursit të tij ndaj vendimit nr. 10-2018-430 (65), datë 27.02.2018 të Gjykatës së Apelit Durrës, përmes të cilit është vendosur kthimi i akteve Prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Durrës për vazhdimin e hetimeve ndaj procedimit penal nr. 764/2015.

18. Në kontekst të rrethanave të çështjes, Kolegji evidenton se vendimi i kundërshtuar i Gjykatës së Lartë nuk ka përmbyllur në themel procesin gjyqësor, për sa kohë që kërkuesi Oliver Ushina nuk ka marrë ende një përgjigje përfundimtare nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm lidhur me akuzën e ngritur ndaj tij, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës.

Kjo do të thotë se ai ka ende mjete juridike efektive në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese pranë atyre gjykatave, përfshirë më pas edhe mbrojtjen kushtetuese në këtë Gjykatë. Për rrjedhojë, Kolegji vlerëson se në rastin konkret, ankimi kushtetues individual nuk plotëson kriterin paraprak të shterimit të të gjitha mjeteve juridike efektive në dispozicion përpara se kërkuesi t'i drejtohet Gjykatës. Në këto kushte, analiza e përmbushjes së kriterëve të tjera të pranueshmërisë së ankimit kushtetues individual të tij bëhet e panevojshme, për shkak të karakterit kumulativ të tyre.

19. Në përfundim, Kolegji çmon se kërkesa nuk plotëson kriteret ligjore për kalimin e saj për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, në bazë të neneve 31, dhe 31/a, pika 2, shkronja “d”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.